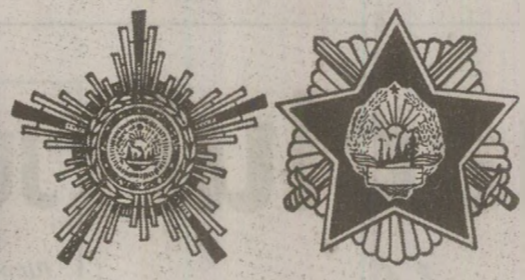

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 179

Vineri, 31 iulie 2009 - Luni, 31 iulie 1989

DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALUL ZILEI

Nicolae Ceaușescu i-a primit pe ziaristii americani Kenneth Auchincloss (director executiv al Newsweek) și Michael Meyer (correspondent pentru Europa al aceleiași reviste), cărora le-a acordat un interviu. Scînteia realizează un reportaj despre corul din Finteușu Mare (com. Șomcuța Mare, jud. Maramureș). Trupa se remarcă, cum altfel, la etapa republicană a Festivalului Cântarea României. La Comanău (jud. Covasna) s-a organizat Tabăra de limba română și limba maghiară, la care participau 60 de elevi din clasele a V-a și a VI-a, de ambele etnii.

Interviu cu gazetari de la Newsweek

Nicolae Ceaușescu i-a primit pe ziaristii americani Kenneth Auchincloss (director executiv al Newsweek) și Michael Meyer (correspondent pentru Europa al aceleiași reviste), cărora le-a acordat un interviu. Cine erau gazetarii occidentali cărora li se acordă această favoare, în epoca în care presa mapamondului via de acuze împotriva „dictatorului din Carpați”?

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Coronițele din flori nemuritoare

Iuliana Anghel are 29 de ani și este din Oltenița. „În fiecare seară îmi pregăteam ghiozdanul și uniforma. Mama lucra pe atunci în trei schimburi. Indiferent că se întorcea de la muncă înainte cu doar câteva minute de plecarea mea la școală, așa obosită cum era, avea grijă ca eu să arăt impecabil. Avea ochii aproape închiși, dar mă încheia la manșete, îmi așeza gulerul de la uniformă și pampoanele albe din păr. Așa era regula. Uniforma trebuia să fie curată și călcată, manșetele și gulerul albe, brodate, neapărat apretate, iar pe cap aveam bențiță, părul era legat în două cozi cu funde albe sau, dacă părul era prea scurt, fundele erau cusute de bențiță. Și cravata, să nu uităm de cravata de pionier, frumos așezată la gât și prinsă cu un inel transparent.

Normal că mă întorceam cu manșetele pătate de cerneală sau murdare de cretă colorată - nu știu cum făceam, dar când ștergeam tabla sau scriam la tablă, o lustruiam puțin și cu manșeta. Fundele parcă nu stăteau niciodată cum trebuie, iar inelul de la cravată era o mare pacoste, îl pierdeam mereu. Așa că mama avea colecție de manșete și inele de cravată de rezervă. Și batiste. În fiecare zi eram controlați la batistă și unghii. De fapt, controlul era făcut de șeful de rând sau de grupă, purtător de șnur roșu. Batista trebuia să fie curată, călcată și eventual apretată. Unghiile curate și recent tăiate. Parcă văd și acum cum se cereau batiste imprumut în clasă sau se rodeau unghiile repede, înainte să nu ajungă controlul la tine și să fii raportat în fața clasei ca model negativ. Mama avea mereu grijă să nu mă aflu în această situație. Iar când era o zi specială, mai ales la serbarea de final de an, atenția creștea pe măsură. Îmi luam ținuta de pionier de bază al țării, cu cămașa albă apretată și nelipsitul șnur galben, care îmi dovedea poziția de lider de clasă.

Cum suportam atunci atâta scroabeală nu știu. Cred că eram destul de mândră totuși când eram strigată în careul din curtea școlii, să mi se așeze pe cap coronița de premiant. Era o nebulie și cu coronițele astea. Se adunau toate clasele din școală și avea loc premierea. La mine în clasă, pentru că învățătorea era ceva mai indulgentă, ca să nu spun recunoscătoare pentru anumite cadouri primite, lista de premiați era aproape interminabilă. În acel an, am fost nu mai puțin de zece premiați cu coroniță, fără nici o exagerare. Și, în acest caz, fiecare părinte încerca să își scoată copilul în evidență măcar prin coroniță. Îm amintesc că unul dintre colegi a avut coroniță dintrandafiri roșii.

Coronița mea era totdeauna din flori nemuritoare, pentru că părinții mei îmi păstrau diplomele și coronițele de premiant. Aveau și motive. Într-un fel, meritul era mai mult al lor decât al învățătoarei. Pentru că ei erau cei care mă împingeau de la spate să învăț, chiar dacă învățătorea nu ne dădea temă pentru acasă. Dacă nu ar fi fost ei, nu știu ce aș fi făcut, având în vedere că nici cadouri nu duceam la școală.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

31 IULIE

Zile foarte grele. Acum e zece noaptea. I-am sărutat mâna și o mângâiam pe frunte. Îmi spune: De când sunt invalidă mi-e tot timpul teamă că nu ești acasă. M-am întins lângă ea, pe pătură, ca să adoarmă cu capul pe umărul meu. Ce cumpănă între derivă și lăciditate!

Stefan J. Foy, Coștelea unui fiu risipitor. Fragmente de jurnal, București, Humanitas, 1994, p. 284

Am ctreierat zile întregi alimentarele din Piața Amzei înainte de ora opt, doar oi prinde ceva, mai ales produse din carne. Stau zilnic în stare de prostrăție și lipsă de siguranță zeci de bătrâni pensionari, precum și zeci de țigani de toate vârstele așteptând să vină marfa. Probabil că vine pe la 10, pe la 12, dar cine poate sta așteptând când avem slujbă cu toții? Acum două zile am descoperit un produs inedit: eram în jurul orei șapte la alimentară din fața teatrului de copii, mă așezasem la coadă, se dădeau cozi de porc cu ceva grăsimi tăiată la fund, înșirate pe șfori, împreună cu bucați grase de slănină și picioare. Erau afumate și se vindeau câte două-trei șfori de persoană. Am așteptat aproape 45 de minute, eram în prag de a întârzia la slujbă, dar... s-au terminat cu 10 persoane înaintea mea, așa că

am plecat... învins. Duminică a trecut pe Magistrală o nuntă inedită. Am auzit de la distanță chiuțuri de veselie nestăvilită. Au ieșit oamenii la ferestre: trecea o nuntă de țigani, cățărăți câte 5-6 pe patru trăsuri cu cai ce traversau Bucureștiul ca acum 40-50 de ani! E lumea lor, e viața lor, e epoca lor. Câți bani or fi dat ca să scoată patru trăsuri lustruite cu opt cai bine hrăniți, numai ca să-și facă hatârul...? „Numărul” a fost original, dar suportul material pentru asemenea ispravă... nu-i la îndemână decât a protipendadei de țigani!

Am vizitat din nou Casa Poporului. În Sala plenary, pe care-o văzusem plăcută cu lemn de cires, s-a demontat lemnul care costase 8 milioane și în locul lui s-au făcut tencuieli de ipsos. În Sala Unirea, un luminator de poate 40x15 m a fost modificat absolut fără sens, lucrând la el 14 tînichigii de mare clasă timp de peste 3 luni. De ce? Lui nu i-au plăcut elementele de pe contur și atunci a dispus: decorațiile de pe contur să se mute mai pe mijloc, cele de pe mijloc pe contur. De ce? Pentru că așa a vrut. Nici nu e mai frumos, nici nu e mai bine, ci doar că așa a vrut el. Când ai în casă un copil răzgăiat, răsfățat să-l iei la palmă, îl poți contrazice? Nu; ei bine, nici pe el nu-l contrazice nimeni. Rezultatul? Tot ce-i trece prin cap e posibil. Mai ales în domeniul urbanismului și arhitecturii domnește absolut total bunul lui plac.

(Continuare în pag. a II-a)

„CLOVNU” ȘI CENAACLUL „LUCIAN BLAGA”

În 1989 la Hunedoara, tinerii talentați în ale scrisului mergeau la cenaclul literar „Lucian Blaga” condus de poetul Eugen Evu. Scriitorul hunedorean era deja urmărit de ani buni de Securitate. Numele pe care îl primise din partea „băieților cu ochi albaștri” era „Clovnu” (uneori în documente apare sub numele de „Claunul”). Ofiterii voiau să îl determine pe poet să semneze un angajament, după ce acesta îi scrisese o scrisoare anonimă de protest lui Nicolae Ceaușescu la începutul anilor '80.

În 1989, Eugen Evu era angajat la Casa de Cultură din Hunedoara ca referent cultural principal, iar din 1975 pusese pe picioare un cenaclu numit „Lucian Blaga”. Poet cu câteva volume de versuri apărute, Eugen Evu era mentorul unor tineri pe care îi recomandau chiar profesorii de limba și literatura română.

„Fiind angajat la Casa de Cultură, trebuia să am activități culturale și așa a apărut cenaclul. Veneau și 20-30 de elevi în același timp. Se perindau, își făceau un stagiu, unii au renunțat, alții nu aveau chemare. Și eu învățam de la ei. Îmi luam mereu în nas că îl agit. Nu îi puneam să scrie poezii patriotice, dar permanent au intrat în colimator. Erau ca și copiii mei, trebuia să am în permanență grijă de ei. Ne întâlneam o dată pe săptămână la Casa de Cultură, într-o săliță pe care o renovasem. Eram un mic grup de nemulțumiți care gândeam și scriam. Cenaclul a fost un veritabil focar, dacă pot să îl spun așa, a fost o școală de formare. Tinerii își citeau poeziile, discutau pe text, făceau analize, învățau să teoretizeze, era o concurență boemă între ei. La «școala din Hunedoara», cum era numită, nu se discuta împotriva Partidului, iar în texte se vorbea cu șopărici. Pe aici au trecut și s-au format înainte de 1989 Călin Hera, Nicu /Intilă, Liliana Petruș, Ovidiu Băjan, Vergiliu Vera, Nicolae Szekely și mulți, mulți alții. Făceam și cursuri de doi ani de teatru, premergătoare facultăților. La acestea i-am avut cursanți pe Ana Ciontea, Florin Busuoiac, Camelia Maxim, Simona Gălbenuș și alții, care au devenit apoi actori cunoscuți ai României. Am luat cu ei premii multe pe la diverse concursuri din țară. Și

La Hunedoara, poetul Eugen Evu a condus mai bine de trei decenii cenaclul literar „Lucian Blaga”

FOTO: Arhiva personală Eugen Evu

teatrul de copii era foarte bun, țin minte că umpleam sala”, povestește Eugen Evu.

Pe lângă cenaclu, Evu mai organiza și întâlniri cu publicul. „O dată pe lună făceam «studioul artelor», un fel de revistă vorbită. Și acum am nostalgia ei. În condițiile de atunci se făceau niște lucruri extraordinare acolo. Veneau cam o sută de persoane când organizam întâlnirile «studioului artelor». Acestea semănau cu o cafenea literară, unde erau de toate, de la poezie, umor, muzică, teatru, mai venea și câte un scriitor. Într-un an am avut recitaluri din Dinescu și Sorescu. Caramitru a venit aici, a fost și Tudor Gheorghe în

toamna lui 1989. Atunci s-a simțit în freamăt dinspre București”.

Urmărit de Securitate

Eugen Evu era fiul unui pastor pentecostal care a fost ani în șir urmărit de Securitate. Și fiul a făcut o greșală: i-a scris lui Ceaușescu o scrisoare anonimă. De atunci a început calvarul. „Eram capul răutăților, eram ostil. Am făcut o gafă într-un moment de disperare, i-am scris o scrisoare lui Ceaușescu, anonimă, în 1982. Am trimis-o pe adresa Comitetului Central. Nasol de tot, era o amenințare, îi scriam că am crezut în el, că acum e frig în casele noastre, că

nevestele noastre nu au de lucru, îi spunem că nici Militia nu îl jubește, chestii de-astea. Il somam să recunoască, îi scriam că noi, poporul, o să îl scăpăm. Securității au ajuns la mine. Pentru început m-au chemat la Securitate din două în două săptămâni, în biroul lui Ion Haicu, unde mi-au spus să recunosc că stau în același bloc cu un milițian. Am spus că nu e adevărat, dar ei mi-au cerut să scriu ostil. Am făcut o gafă într-un moment de disperare, i-am scris o scrisoare lui Ceaușescu, anonimă, în 1982. Am trimis-o pe adresa Comitetului Central. Nasol de tot, era o amenințare, îi scriam că am crezut în el, că acum e frig în casele noastre, că

mă corectez. După fuga lui Pacepa se declanșase un război între Partid și Securitate. Partidul îi încălecase pe securiști, aceștia nemaiputând să lichideze pe cineva atât de ușor. Mereu îmi repetau că nu mai au nevoie de martiri. Șeful Securității Județene, Lucian Văceanu, m-a mănăcat de viu. Chiar ajunsese să îi vorbească de rău în fața mea pe ceilalți ofițeri de Securitate. «Dumneata ești foarte inteligent, ai fi mult mai bun ca burlacul de căpitan Haicu, ai fi bun la noi!». Mi-au luat toate cărțile la puricat, mi-au băgat scopolamină în vodcă.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

31 iulie (luni)

Soarele a răsărit la 6:01, a apus la 20:42
Luna a răsărit la 4:12, a apus la 20:16
Sărbătoare creștină: Înaintepăznicirea scoaterii Sfintei Cruci; Sfântul și Dreptul Evdochim; Sfântul Iosif din Arimatea (Lăsatul secului pentru Postul Adormirii Maicii Domnului)

S-a întâmplat la

31 iulie 1989

● În cadrul conferinței asociației organizațiilor naționale pentru combaterea Sindromului Imunodeficient Dobândit (SIDA) din SUA s-a evidențiat că în această țară începe să se răspândească boala și în rândul copiilor, fiind consemnate 2.000 de cazuri de copii afectați și 1,5 milioane de cetățeni erau purtători de SIDA. Participanții au arătat că, din cei 100.000 de bolnavi de SIDA, în anii următori 60.000 vor muri

● Firma Mitsubishi din Japonia a creat, în locul sistemului existent „analog”, un nou sistem de control digital al centralelor atomice. El asigură o securitate și eficiență sporite funcționării acestora - a anunțat corporația. Primul sistem de acest fel urma a fi livrat unei companii producătoare de curent electric

● Inundațiile și alunecările de teren provocate de ploile torențiale care s-au abătut în ultimele zile asupra Nepalului au provocat moartea a cel puțin 29 de persoane. De altă parte, 225 de locuințe și așezăminte sociale, printre care și școli, au fost distruse împreună cu 14 poduri și 98 de mori de apă, estimarea preliminară a pagubelor fiind de 24 de milioane de rupii nepaleze.

Ramona VINTILĂ

Cu mic, cu mare la cules de pe tarlale

Producția la hectar s-a realizat și în 1989 cu forță de muncă din licee, facultăți sau din clasele primare. Indiferent dacă erau de la sat sau de la oraș, de la câmpie, deal, munte sau mare, indiferent de categoriile sociale din care proveneau, toți elevii și studenții își aduceau obșteasca lor contribuție la realizarea planurilor anuale, pentru ca republica socialistă să înainteze pe noi culmi de civilizație și progres.

Așa că toți care aveau două mâini și două picioare mergeau vara pe câmp, la cules. „Cea mai hăioasă amintire o am de la prima deplasare la cules de roșii la o fermă de lângă București. Pe noi ne duceau în comunele de pe lângă Sectorul 1, fiind la Liceul Economic nr. 1 de lângă ASE. Eram în clasa a noua, iar eu nu fusesem niciodată la țară și nici la piață, pentru că eram o răsfățată. Am ajuns pe tarla și după vreo 10 minute întrebam unde-s roșiile. Atunci mi-am dat seama că eu de fapt călcam pe ele. Nu mă așteptam să fie atât de jos. N-aveam araci. Simteam eu sub picioare că făcea ceva fleoșc-fleoșc, dar nu mi-am imaginat că alea erau roșiile pe care trebuia să le culegem”, își amintește Elisabeta Mayer. Cariera ei în contabilitate putea

evolua foarte bine și fără experiența culesului la câmp, dar a fost musai să participe, sancțiunile fiind foarte serioase în acele vremuri pentru cei care se sustrăgeau mizeleste de la munca în folosul comunității. Dar sancțiuni existau și pentru cei care participau la cules, din diverse motive invocate de supraveghetori. „Într-o zi ne-am trezit la sfârșitul programului obligatoriu de cules de roșii că trebuie să aducem bani de-acasă. În urma unor calcule foarte sofisticate ale domnilor de la fermă a rezultat că nu reușiserăm să ne achităm datoriile prin muncă depusă, nici măcar pentru transportul cu autobuzul la locul faptei. N-a fost mare nenorocire, pentru că «furar» cu voie de la CAP. După culesul de roșii puteam pleca acasă cu o găleată cu suc de roșii, de la ardei plecam cu o sacosă plină ochi, de la struguri fiecare pleca cu cel puțin un kilogram, la fel și la mere, iar la fata locului se mânca de voie”, povestește și Cornel Dima, un avocat din Alba-Iulia cu vastă experiență agricolă.

(Continuare în pag. a III-a)

Pentru tratament se prefera litoralul

Vara lui 1989 a fost la fel de liniștită ca și cea a anilor precedenți pentru turiștii români și străini care și-au petrecut vacanța în România. Pe litoralul românesc ajungeau mii de străini în fiecare an. Spațiile de cazare nu erau luxoase, dar totul se ocupa la capacitate maximă de la începutul lunii iunie până târziu, în septembrie.

La tratament balnear nu mergeau doar bătrânii bolnavi, ci și tinerii, adolescenții și chiar copiii, oferta fiind avantajoasă pentru toți. „Măncarea era întotdeauna mai bună decât în luam bilete prin sindicat și mergeam la mare să facem tratament. Pe bilete o luam și pe nepoata noastră, care în 1989 era în clasa a IV-a. Dădeam o atenție la doctoriță, să ne treacă pe fișă ce aveam nevoie, iar acolo mai dădeam mici atenții hotelierilor și fetelor de la cantină, dar prețurile erau oricum foarte mici și totul era asigurat pentru un concediu frumos la mare”, își amintește Maria Groza, pensionară din București. Hotelurile ofereau vara multe locuri de muncă pentru sezonieri și servicii acceptabile pentru foarte mulți turiști străini care își făcuseră un obicei din a-și petrece vacanța de vară în stațiunile românești de la malul mării. „Era un turism de masă, eminent social. A fost o perioadă foarte bună pentru turismul balnear, pentru că veneau foarte mulți oameni atât din țară, cât și din străinătate. Construcțiile erau relativ noi în 1989 și arătau mult mai aproape de ceea ce era în Europa. Pe litoral erau preferate stațiunile Eforie Nord și Eforie Sud, Mangalia, bineînțeles Mamaia. Era un exod vara, toată lumea mergea la mare. Erau și trenuri speciale care duceau tinerii în stațiuni. Era o perioadă în care turismul de masă era foarte bine dezvoltat și încurajat de stat. Toată lumea avea niște facilități, turismul fiind subvenționat. Elevii și studenții beneficiau de subvenții prin școli și facultăți, angajații, prin sindi-

cate, iar pensionarii, prin casele de pensii. Unii veneau și își lua bilete direct prin agenție, dar cei mai mulți mergeau cu grupuri, prin sindicat, prin UTC etc., acestea fiind subvenționate de stat cu până la 50%. Se făcea turism în toată țara, dar litoralul era întotdeauna plin, fiind preferat de toată lumea. E adevărat că sumele acestea mici nu încurajau dezvoltarea stabilimentelor de trei, patru și cinci stele. În proporție de peste 90%, spațiile de cazare erau de două stele”, explică Nicu Rădulescu, președintele Organizației Patronale a Turismului Balnear din România (OPTBR), director la BTT Covasna în 1989. Turismul era susținut integral de statul român, fiind o importantă sursă de venituri la bugetul statului. Prețurile erau foarte mici pentru români și acceptabile pentru străini, iar serviciile se raportau la prețul biletelor de concediu. „Atunci se făceau investiții în fiecare an, până la începutul sezonului, cele mai mari investiții fiind în anii '70, dar pentru oamenii cu pretenții mai mari era mai dificil să găsească servicii foarte bune, pentru că cele mai multe oferte erau pentru turismul de masă. Erau însă și locuri în care nu se putea duce oricine, pentru că prețurile erau foarte mari. La Amfiteatrul Neptun, de exemplu, nu venea oricine. Aveam turiști mulți din Germania, din Israel, dar și din țările europene învecinate”, mai spune Nicu Rădulescu.

Pentru sezonieri, turiștii străini reprezentau o adevărată mină de aur. Hotelurile și restaurantele aveau nevoie de mulți angajați în fiecare sezon, iar plata era pe măsura pretențiilor. „Lucram ca sezonieră la un hotel din Mangalia în 1989. În fiecare vară găseam câte ceva de făcut, chiar dacă nu mă angajam de fiecare dată în același loc.

(Continuare în pag. a III-a)

„Clovnul“ și cenacul „Lucian Blaga“

(Urmare din pag. 1)

Periodic, la două săptămâni, mă suna Ion Haicu, el răspundea de învățământ și de cultură. Și imi spunea: «Vii la noi?». M-au urât, pentru că n-am cedat. Recunosc că am murit de frică precum un animal. Voiau să mă determine să fac un angajament cu ei. Puțin a lipsit să nu ajung la Spitalul de nebuni. Și așa eram într-o formă fizică deplorabilă; am fost și operat. În 1989 am fost luat cu duba de pe stradă. M-a salvat Adrian Filer (n.r. - ofițer de miliție la Hunedoara). Am spus că o să fac pe nebulul, așa ca Hamlet. Mai târziu am aflat că imi dăduseră numele de cod «Clovnul» într-un dosar, dar că mai aveam încă două care fuseseră denumite «Cerna» și «Anonimul». Am recunoscut într-un final că eu sunt autorul acelei scrisori, dar nu au încetat, pentru că voiau să semnez și un angajament. Așa ceva chiar că nu puteam face! Am avut noroc totuși cu oameni ca Radu Bălan (n.r. - fost prim-secretar al PCR Hunedoara până în 1987, pe care Revoluția l-a prins pe funcție similară în județul Timiș. El a și fost condamnat în „Lotul Timișoara”). Aveam protecție și la Uniunea Scriitorilor. Mă și mir că am scăpat! În total, dosarele de urmărire ale lui Eugen Evu au 460 de file. Printre acestea se numără și „Raportul de constatare THE - STT”, „Subsemnalul Nicola Gheorghe, specialist grafic din cadrul Ministerului de Interne, Unitatea Militară 0647/Buc., la solicitarea Inspectoratului Județean Hunedoara al Min. de Int., prin adresa nr. 53077 din 25 februarie 1984, am efectuat o analiză grafică între un înscris și scriptele de comparație emanate de la numitul Evu Eugen, pentru a stabili dacă piesa în litigiu a fost sau nu scrisă de sus-numitul. În conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală al RS România, respectiv art. 62, 64, 112 și 115, am procedat după cum urmează: «Descrierea pieselor» - Piesa în litigiu reprezintă o scrisoare intitulată «A venit...», scrisă cu pastă albastră pe o filă de hârtie albă, neliniată, model A4. Documentul a fost expediat într-un plic de culoare alb, tip mapă, adresat unei persoane fizice (...). Se remarcă printr-un înscris cu dimensiune relativă mijlocie, cu dimensiunea absolută dreptunghiulară înaltă, cu depășirea superioară în general subînălțate, iar cele inferioare prelungite, cu raportul dintre majus-

La „școala de la Hunedoara”, cum i se spunea în epocă cenacului „Lucian Blaga”, nu se vorbea împotriva partidului, dar nici nu se compunea poezii cu Ceaușescu FOTO: Arhiva personală Eugen Evu

cule și minuscule de inferioritate, cu înălțime inconstantă, uneori gladiolată. (...) ... cu distanța dintre litere în cadrul cuvântului normală, iar dintre cuvinte mărită. Este un înscris cu înclinație constantă dreapta, cu rinduri liniare orizontale, cu finale orientate progresiv, cu arcuire unghiulară și semiunghiulară, natural, de evoluție superioară, executat cu viteză mărită, cu apăsare normală, legat grupat, cu ovale închise, încadrat sinistromarginat sinuos, ordonat și lizibil... Caracteristicile grafice generale descrise mai sus le întâlnim în totalitate și la scriptele de comparație emanate de la numitul Evu Eugen. Minuscula «a» se remarcă prin ovalul deschis superior cu atacul la ora 1 și prin gama a doua subînălțată, tangentă superior la oval».

Din păcate, unii dintre cei care frecventau cenacul au ajuns să îl „toarne” la Securitate. Pe unii îi bănuia încă de atunci, pe alții i-a descoperit mai târziu, în filele de urmărire. „I-au speriat, pentru că erau tineri și mulți aveau probleme în familie. Într-un fel erau de înțeles. Tocmai de aceea nu am vorbit nicio-

dată nimic în preajma lor. Încercam să îi protejez!”, spune astăzi poetul.

Pas la Uniunea Scriitorilor

Eugen Evu avea deja șase volume publicate, dar nu fuseseră primite în Uniunea Scriitorilor. Atunci se întocmea un dosar în care trebuiau atașate, pe lângă cele trei volume, referințe critice foarte bune, premii și activitatea culturală. În plus, trebuia ca solicitantul să aibă trei-patru ani de stagiată. Desigur că și el a scris poezii patriotice, că acestea trebuiau să apară pentru ca cineva să sperie că va intra în Uniune. „Ne cereau și poezii patriotice. Tot timpul ne ziceau și cei de la edituri și cei de la ziarul local să le dăm și astfel de poezii dacă vrem să apărăm. Imi amintesc că a fost ceva ce a stărnit răsul tuturor. Trimisese un reviste din Capitală o poezie care începea cam așa: «Iubesc acest oraș», dar respectivul ziarist căruia i-o trimisese spre publicare a modificat-o, iar acum ea începea în felul următor «Iubesc acest

bărbat”. Eugen Evu a intrat în Uniunea Scriitorilor abia după 1990, dar intra mai des în sediul Miliției din Hunedoara pentru verificarea mașinii de scris „Aveam autorizații pe trei mașini de scris. Trebuia să merg periodic cu mașina la Miliție, pentru că tot ce era de multiplicat era periclit. Întâi venea sectoristul, care era trimis de băieții de la Securitate, și te anunța. Îți lua un test, amprentă grafologică, specificul ei și se bătea un text din operele lui Ceaușescu”, își amintește Eugen Evu. Pe de altă parte, Eugen Evu a reușit să scrie și un roman de sertar, pe care l-a intitulat „Roșu putred”. N-a apărut niciodată, deși tentativele au fost. „Povesteam în el tot ceea ce trăiam noi zi de zi, tot circuitul vieții noastre”. Astăzi, Eugen Evu este pensionar și trăiește la Hunedoara. A încercat ani buni să recupereze scrisoarea trimisă lui Nicolae Ceaușescu, dar nu a reușit, cu toate insistențele. A reușit să o vadă o singură dată. Cenacul „Lucian Blaga” a supraviețuit până în anul 2007. Mulți dintre „cenaculiști” sunt astăzi zia-riști sau actori cunoscuți.

Monalisa HIHN

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

K. Auchincloss fusese școlit la Groton, Harvard și Colegiul Balliol al Universității Oxford. Înainte de a intra în presă, lucrase la Institutul pentru Studii Aprofundate, la Princeton (1965-1966). S-a angajat la Newsweek, avansând treptat în ierarhia ziarului, până la funcția de editor manager (1975). Din 1986, era responsabil de Newsweek International, supliment pentru cititorii de pe alte continente. La rândul său, M. Meyer (foto) se angajase la Newsweek în 1988, după ce lucrase anterior la The Washington Post și Congressional Quarterly. A fost trimis în Europa, în calitate de șef al Biroului pentru RFG, Europa Centrală și Balcani. Va scrie, în timp, zeci de articole despre prefacerile din lagărul comunist și unificarea Germaniei.

Corul patrioților de la Finteușu Mare

Știința realiza un reportaj despre corul din Finteușu Mare (com. Șomcuța Mare, jud. Maramureș). Trupa se remarcă, cum altfel?, la etapa republicană a Festivalului Cântarea României. Era un nimerit prilej pentru o incursiune în istoria seculară a satului, atestat încă din 1205. Valentin Băințan, dirijorul corului și profesor de matematică la școala din localitate, i-a însoțit pe zia-riști în excursul temporal. Și corul avea istoria lui. Fusese înființat în 1918, când trei patrioți finteușeni cântaseră pentru prima oară „Deșteaptă-te, române”. În 1989, corul avea deja 63 de membri, toți bărbați, de toate profesiile (agricultori, muncitori, tehnicieni, dascăli) și de toate vârstele. Repertoriul cântăreților maramureșeni era format din cântece patriotice, „piesele de rezistență” fiind „Miorita”, „Pentru țară voi să mor”, „Treceți batalioane române, Carpații” și „Ce-ți doresc eu tie, dulce Românie”.

Crapii de la Agrosem

Printre producătorii din domeniul piscicol din 1989, unitățile ieșene ocupau poziții fruntașe, susținea presa locală. La Podu Iloaiei funcționa, din 1965, Stațiunea de Cercetare și Producție Piscicolă - Agrosemul - cum îi spuneau angajații, după legi ale prescurtării care ne scapă. Câteva specii de pești, precum coganul și pastrăvul-curcubeu, fuseseră acclimatizate în România. Și la Horpaz, lângă izal Ezăreni, s-a înființat o stație de reproducere artificială, pentru crapi. La baza de selecție de la Tigănași se încrucișau rase de crapi de la Podu Iloaiei și Frăsinet și se reproduceau crapii originari din Ucraina și de Rosa. Față de alte întreprinderi similare din țară, Agrosemul pornea cu un avantaj, beneficiind de apă caldă. Avantaj hotărâtor, dacă e să ne luăm după cifrele de producție. Potrivit inginerului Iosif Voștinari, stațiunea de la Podu Iloaiei își îndeplinea planul încă din 5 iulie. Se produsese în plus și zece milioane larve de crap, cu o valoare de 95.000 lei. Și cine nu l-ar fi crezut pe inginerul ieșean, câtă vreme raportările peste normă era moda acelor vremuri?

Vitezomanii

Dirjecția Circulației din Inspectoratul General al Miliției a organizat un raid pe șoselele ce duceau spre litoral. Traseele urmărite au fost cele clasice spre

mare, Urziceni-Slobozia-Giurgeni-Hârșova și Brănești-Lehliu-Dor Mărunt-Dragalina-Fetești-Cernavodă. Din anchetă a reieșit că, în vara anului 1989, în toată țara erau accidente rutiere se aflau neatenția (aprindețea țigărilor, oboseala, atipirea la volan) și viteza excesivă. Printre cazurile deosebite, agenții de circulație menționau „cursa de raliu” ad-hoc organizată de trei tineri vitezoși, care rula cu 120 km la oră. Pentru a evita acumularea oboselei, Miliția recomanda conducătorilor auto plecați din orașe îndepărtate, precum Suceava, Maramureș, Satu Mare, Cluj-Napoca și Timișoara, poposiri dese pentru relaxare și odihnă. Tractoroarele, combinatele și căruțele implicate în campania agricolă de vară aveau prioritate în trafic, anunțau autoritățile. În intersecțiile cu frecvență mare de accidente (lângă postul de Miliție din Urziceni și la Drajna, în drum spre Fetești) se cerea o atenție sporită. În județele Călărași, Ialomița și Constanța, agenții de circulație erau însoțiți de mecanici auto cu ateliere mobile, pentru a interveni rapid în cazul defecțiunilor, și mașini ale Salvării.

Elevi români și maghiari în tabără la Comandău

La Comandău (jud. Covasna) s-a organizat Tabăra de limba română și limba maghiară, la care participau 60 de elevi din clasele a V-a și a VI-a, de ambele etnii. „Recunoașteți opera și autorul”, „Eminesciana - concurs de recitări”, „Cel mai bun povestitor”, „Proces literar - Puil de Alexandru Brătescu Voinesti”, „Cea mai frumoasă imagine a țării surprinsă într-o compunere”, Cenaclul literar „Măiastra” erau doar câteva dintre acțiunile pionieresti cu participare obligatorie. Cele mai reușite compuneri erau publicate la gazeta de perete. Te întrebi când mai aveau copii și timp de joacă. Pe lângă partidele de fotbal, se organizau și excursii și drumeții. În prima și ultima zi a taberei, copiii primeau și teste de cultură generală.

Florin MIHAL

JURNAL DE EXPEDIȚIE

Muncă și încântare

31 iulie 1989. Ora 6:30. Deșteptarea. Facem înviore și mergem să ne spălăm. Masa este foarte gustoasă. Costicuta (Coticuță), băiatul pădurarului, s-a îndrăgostit de gustul rahatului din proviziile noastre și, ca în fiecare dimineață, vine la noi și se adresează tov. comandant: „Domnu' pofesor, ma' hai raat?”. Bineînțeles că este servit cu bucurie. Consultăm harta și urmăm alt traseu pe Valea Păltinișului, scurtând drumul cu o oră și 30 de minute. Trezem printr-o porțiune defrișată cu numeroase vreascuri care ne împiedică înaintarea. Pășim cu atenție. Drumul este greu, fiindcă urcăm mereu. Ajungem la o stână. Oile sunt la păscut, dar ne întâmpină un cioban care ne dă binețe. Li răspundem și intrăm în vorbă cu dânsul. Aflăm că este din satul Mohor, județul Bistrița-Năsăud, că mai sunt și alte stăni din această localitate. Ne povestește despre viața la stână în timpul verii.

exploatarea minieră. Spre sud se înalță piramidele Negoiiului Ungurec (2.018 m) și Pietrosului (2.100 m), având în față Vârful Haitii (1.529 m). În spatele lor se ridică Vârful Măierii (1.885 m), iar

spre nord - Vârful Tămău (1.862 m). Am admirat în liniște măreția priveliștii pentru pătrunderea în conștiința noastră și ancorarea ei de ferestrele inimii. Hotărâm să luăm masa înainte de a începe activitatea de marcare. Măncăm ouă, salam, pâine și ceapă. Biscuiții și rahatul îi lăsam pentru mai târziu.

Începem cursa. Cei cu defrișatul merg înainte. Astăzi am luat cu noi și câțiva butuci. Crengile ienuperilor se taie mult mai repede. Lucian și Bogdan le adună și le așază în mănunchiuri, apoi le înalță din cărare în locuri libere, așa cum primisem indicații. Pe unele porțiuni avem de defrișat foarte mult, ienuperii acoperind complet poteca. Găsim marcaje deplasate, altele deteriorate sau încercat amplasate. Marcăm tot dus-intors. Privim în urma noastră și avem impresia că poteca respiră în voie. E mai luminoasă.

Se aud securile bocănind ritmic, crengile cedând și glumele noastre. Ne întâlnim cu grupuri de turiști. Ne salutăm ca pe munte, mereu cu zâmbetul pe buze și bine dispuși.

Timpul este frumos și ne prelungim lucrul până la ora 18:00. În 20 de minute, cu un pas întors, acoperim distanța care ne despărțea de finalul traseului.

Ajungem la tabără la ora 20:00. Masa ne aștepta. Măncăm cartofi cu brânză și mămăligă. Adormim obosiți, dar mulțumiți că pentru ziua de astăzi ne-am făcut datoria pe deplin.

Jurnalul expediției Montana IV, 1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

CORONIȚELE DIN FLORI NEMURITOARE

(Urmare din pag. 1)

Fiecare se mândrea cu coronița lui. Și nu era vecin care să nu te întrebe pe tine sau pe părintele tău dacă ai luat coroniță. Nu se vorbea despre note sau premii, coronița era la mare preț. Și rivalitățile, la fel de puternice. Multe comentarii erau legate de cât de «pe bune» a fost primită o coroniță sau alta. Mulți, coronițele mele au stat sus, pe vitrină, la loc de cinste. Și chiar și mai târziu, când nu mai primeam coroniță, deși ocupam același loc în clasă, glumeam la gândul că ar mai fi trebuit să ne cumpărăm o altă vitrină, pe care să punem coronițele, dacă moda nu s-ar fi schimbat.

Părinții mă răsplăteau cu câte o tabără pe fiecare vară. Nu cred să fi fost an în care să nu mă fi trimis în tabără. Aveam și norocul că sora mamei era învățătoare și în fiecare an organiza tabere cu copiii din clasa sa. Și mă aciuam și eu pe lângă acel grup, chiar dacă nu eram chiar de aceeași vârstă. De tabăra din acel an imi amintesc însă cel mai mult (deși nu cred că am avut vreodată premoniție), că va fi ultima din seria taberelor în care se organizau concursuri, se cânta imnul dimineața pe terenul de sport, unde se ridica steagul și se acordau premii la final pentru copiii care se evidențiau cu vreun talent anume.

În acel an am fost în tabără la Strunga, județul Iași, aflată în continuarea parcului stațiunii balneare Strunga, la 900 de metri de drumul național Iași - Tg. Frumos - Roman,

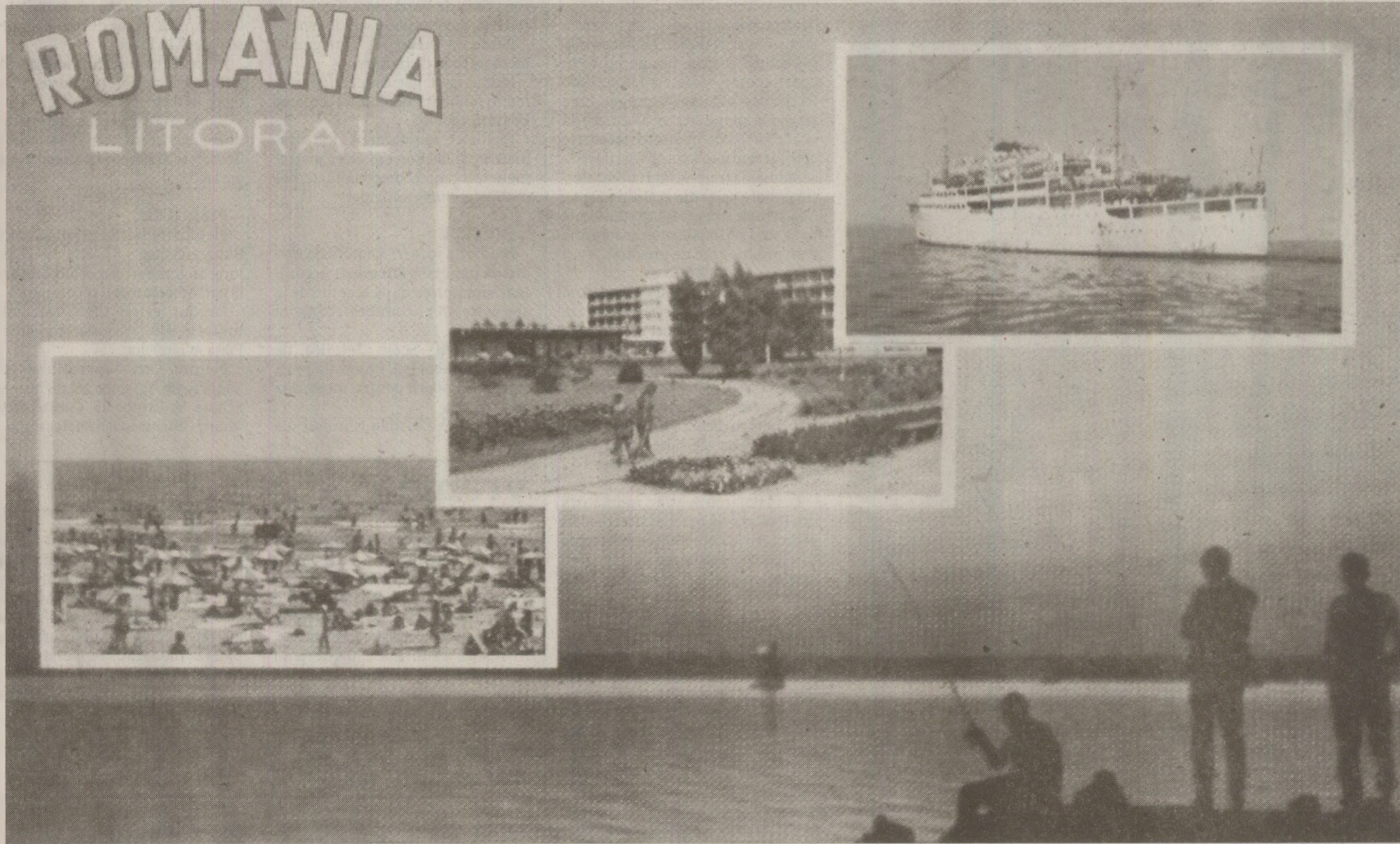
lângă pădurea din localitatea Strunga. Inițial, părea o tabără banală. Nu aveam munți de urcat, nici stâne la care să ajungem pentru o cană cu lapte sau o bucată cu brânză, cum experimentasem în alți ani. Dar a fost tabără cu cea mai bună mâncare. Ni se dădea chiar și desert. Într-o zi un fruct, în alta o ciocolată mică, în alta un compot. Cred că a fost prima tabără în care am mâncat cu poftă. În fiecare zi fie ne adunam pe băncile de lângă căsuțe și cântam, fie făceam scurte drumeții, pe jos, în apropiere. Iar seara ne adunam pe terenul de sport, unde cântam sau dansam la așa-numita discotecă în aer liber.

Ceea ce imi amintesc însă foarte clar și acum, de parcă a fost ieri, este livada pe care am descoperit-o la un moment dat, într-o drumeție, nu foarte departe de tabără. Era o livadă mare cu meri și nuci. Și aveau niște mere mari și roșii, de mi vine și acum apă în gură de poftă numai gândindu-mă la ele. Parcă văd și azi cum ne-am dus noi în grup pe lângă livadă și am ținut-o drum lung, în șir indian, pe lângă gard, până ne-am depărtat de poartă și am ajuns noi la concluzia că paznicul nu ne mai poate vedea. Cățiva dintre noi au escaladat gardul și s-au suit în meri, de unde ne aruncau direct peste gard fructele pe care noi, ceilalți, le străngeam în sacose (veniserăm pregătiți). Cică aveam și rolul de a «ține de șase». De parcă, dacă ar fi pus paznicul vreun câine pe noi, bravii noștri colegi suieți în meri ar fi avut vreodată șansă să zboare peste gard. În naivitatea noastră, am reușit să ne întoarcem în tabără cu provizii serioase. Normal că ne-am întors la livadă. Și mi-e greu să cred acum că paznicul

nu ne-a zărit în nici una dintre acțiunile noastre demne de «amintiri din copilărie». Mai ales că eram un grup destul de închegat și pe măsură de gălăgios. Probabil că pagubele aduse nu erau totuși așa de însemnate. La urma urmei, cât putea să fure și să mănânce un grup de țânci? Și ceea ce mă face și mai mult să potesc acum este amintirea acțiunii la cules de nuci verzi, eu fiind o mare amatoare de nuci verzi (poate mi se trage de atunci). Din aceeași livadă, tot prin escaladare nepermisă de gard. Mă amuz și acum când mă gândesc la câte nuci verzi am spart atunci și am curățat. Și cum aveam degetele deja negre, dar nu ne păsa. Glumeam spunând că executăm adevărate operații fine pe cord, «dezbăcând» cu atenție miezul de nucă. La sfârșitul acelei tabere m-am întors acasă cu o diplomă pentru «cea mai bună voce» (trebuia să fiu pe post de cocoș dimineața, cum glumea pe seama mea vărul meu) și cu o «jucrie doctor», pe al cărui chipiu am scris «Strunga '89». Între timp, doctorașul s-a prăfuit și și-a pierdut și chipiul. Dar de câte ori prind în magazin un măr mare roșu sângeriu (de import, e drept) sau se apropie toamna și nucile verzi sunt numai bune de pătat degetele imi amintesc de acea tabără. Și mă întreb dacă mai există livada și dacă așa mai putea beneficia de roadele sale. Că tare mi-ar mai plăcea... Deși, recunosc, acum nici n-aș mai sări și nici n-aș mai ține de șase la furat de mere și nuci. Deh, s-au dus acele vremuri și copilăria mea cu ele...

(a consemnat Carmen PREOTESIUI)

Pentru tratament se prefera litoralul

Eforie Nord, Eforie Sud, Mangalia și Mamaia erau cele mai căutate stațiuni de pe litoral

(Urmare din pag. 1)

Câștigam pe vară mai mult decât aș fi câștigat într-un an întreg, dacă aș fi lucrat într-o fabrică, iar asta îmi era de mare ajutor, pentru că în restul anului puteam să stau acasă, să cresc copiii. Străinii lăsați de fiecare dată în cameră micușume de bani pentru noi, pentru că erau mulțumiți de felul în care aveam grijă de ei și, când pleca unul, mă duceam și le cumpăram copiilor haine sau rechizite pentru școală", povestește Ioana Dragomir, din Mangalia.

De România au zămisit mulți europeni în 1989. Era cunoscută drept un loc foarte bun pentru vacanțele de

vară, având o ofertă convenabilă pe litoral, dar și în stațiunile montane. „Promovarea se făcea prin OTJ-uri, la nivel teritorial, iar la nivel național, prin ONT. Dar mai făceau promovare și TAROM-ul și alte structuri”, mai amintește Nicu Rădulescu. Promovarea litoralului se făcea și pentru români, nu doar pentru străini, chiar dacă investiția era minimă, știindu-se că oamenii se vor duce oricum la mare, la munte sau în alte zone tot din România, în lipsa posibilităților de a ieși din țară. Pentru străini era permis aproape orice vară la mare: servicii hoteliere bune, restaurante de lux, produse importate care se puteau cumpăra în valută de la orice magazin

sau chiar chioșc pe care era aplicată inscripția „Shop”. Dacă turiștii români mâncau mai mult pe la cantine sau își aduceau de-acasă oale și găteau în guri, făcându-și cumpărăturile în piață, străinii aveau la dispoziție un alt litoral, un alt nivel spațio-temporal, nerestricționat de directivele ceaușiste protecționiste care impuneau consumul exclusiv de produse fabricate în România, cumpărate doar cu lei românești. Dar în vara lui 1989, românii aveau deja mulți ani de experiență în a da „mici atenții” pentru a obține ce-și doreau, deci cumpărăturile la „Shop” puteau fi făcute și de conaționali. „Aveam o prietenă la un «shop» din Eforie Nord. Nici măcar nu

era un magazin propriu-zis, ci mai degrabă o gheretă cu diverse produse care se cumpărau în dolari. De acolo luam mereu sucuri, dulciuri, țigări și băuturi alcoolice care nu se găseau în magazinele românești”, își amintește și Mircea Dănilă, din Constanța. Alții făceau rost destul de ușor de valută, deși era interzisă pentru români. „De obicei, turiștii străini lăsa micile atenții în dolari, iar noi puteam să cumpărăm cu banii aceia orice de la «shop», unde cunoșteam și vânzătoarele, deci nu ne era frică. Uneori vindeam dolarii unor prieteni care aveau nevoie de ei pentru cumpărături la «shop», iar cu banii ne făceam treaba noastră”, mai povestește Ioana Drago-

mir, fostă cameristă. Tot de la «shop», conștienții își cumpărau haine aduse din străinătate, încălțăminte și diverse accesorii, fiind întotdeauna ceva mai bine îmbrăcați decât cei din restul țării. Turiștii străini ajunși în fiecare an pe litoralul românesc nu contribuiau doar la bugetul statului, ci și la dezvoltarea locuitorilor din zona litoralului, care intra în contact cu alt nivel de civilizație, având acces la alte informații, la comunicare, la alte produse decât cele fabricate în România și chiar la valută, pentru diversele servicii pe care le puteau face străimilor în timpul sezonului estival.

Marian ȘTEFAN
Diana CALOIANU

ARTICOLUL ZILEI

COLESTEROLUL

Printre primii care au adus „colesterolul” pe banca acuzării a fost și medicul american Ancel Keys. Și, totuși, fără colesterol, ființa umană nu ar putea supraviețui. Colesterolul este un material indispensabil celulelor, care au nevoie de el pentru diferitele lor membrane și pe care nu reușesc să-l elaboreze singure. Primindu-l, celulele îl pompează în sânge, în special într-o componentă a plasmelor, lipoproteina de joasă densitate (LDL = Low Density Lipoprotein). Fiecare particulă de LDL conține 1.500 de molecule de colesterol. Acesta este colesterolul cu reputație proastă, care, când se află în exces în sânge, favorizează formarea plăcilor de aterom, ce tind să obstrueze arterele. Al doilea colesterol – cel bun – își are originea în lipoproteinele de densitate ridicată din sânge și poartă numele de HDL (High Density Lipoprotein), și a fost decelat și măsurat în anul 1935, dar ale cărui proprietăți au rămas mult timp subestimate. În anul 1975, cercetătorul T. Gordon a emis ipoteza că HDL ar acționa normal în organism ca un antagonist al LDL, deci s-ar comporta ca un agent anti-aterosclerotic. De asemenea, cercetătorul respectiv a emis ideea că atunci când HDL scade brusc în sânge (din motive necunoscute), faptul trebuie considerat ca un factor riscant de boală coronariană, deoarece astfel crește efectul negativ al LDL. Există speranțe că farmacologii vor pune la punct tratamente care în viitor să aducă în procentele echilibrate în organism indicele de colesterol bun, ridicând totodată puterea acestuia de curățare a pereților vaselor sangvine. Presupunerea este încă nefundamentată solid, astfel, se pare că un procent prea ridicat de HDL este chiar o cauză predispozantă spre cancer. În alimente se găsesc o serie de compuși care previn acumularea colesterolului. Astfel, grăsimile vegetale, cele de pește, o serie de compuși lipidici minori (fosfolipidele) au acțiune antagonistă față de colesterol. Asigurarea unui raport optim între colesterol și lecitină determină eliminarea influențelor negative ale colesterolului.

Sterolii din vegetale se combină cu colesterolul, formând compuși mai greu absorbabili și prevenind excesul. De asemenea, fibrele alimentare prezente în produsele vegetale au calitatea de a diminua absorbția colesterolului, a trigliceridelor și de a regla în același timp metabolismul glucidelor și al lipidelor.

Si vitaminele, în special vitamina C, reduc nivelul colesterolului din sânge și automat previn bolile cardiovasculare. Se știe, de asemenea, că ionii de potasiu, calciu și magneziu, influențează metabolismul colesterolului.

În afara regimului alimentar și medicamentos prescris de medic, un mijloc simplu și comod ce poate influența scăderea procentului de colesterol este o ceașcă de ceai băută imediat după masă sau între mese. Bând mult ceai, colesterolul antrenat foarte repede de curentul sanguin se elimină mai ușor din organism. Treptat, ceaiul împiedică depunerea colesterolului pe artere și reduce riscul aterosclerozei. În concluzie, apărându-ne de excesele de grăsimi saturate și de zaharuri, ne menajăm echilibrul mediului nostru intern, ne apărăm sănătatea.

Din prudență, pentru a vă „apăra” de colesterol, priviți-vă ochii. Un test simplu, efectuat în fața oglinzii, vă poate dezvălui dacă aveți colesterolul crescut, depășind normalul. Examinați-vă, într-o oglindă bine luminată, irisul și corneea. Dacă zăriți un cerc sau uneori un arc de cerc (geronodoxan) în partea superioară sau inferioară, de colorație galbenă sau albicioasă, răspunsul este „colesterol crescut”. După opinia prof. dr. Jean Luc de Germes, inelul întreg sau parțial ce se vede se datorează unui depozit de colesterol transportat de sânge. Colesterolul este alb și nu galben cum se credea. Testul trebuie să înceteze persoanele sub 40 de ani (la cele trecute de această vârstă, se știe că tesuturile lor rețin mai ușor colesterolul chiar atunci când acesta nu depășește normalul).

Priviți-vă și pleoapele. Dacă distingeți pe ele sau în jurul lor mici pete galbene de formă și mărimi diferite, ușor proeminente, prezența colesterolului este confirmată. De ce atunci colorația este galbenă și nu albă? Pentru că, se știe, colesterolul „nu călătorește” niciodată de unul singur în organism, ci este transportat de o proteină care aduce totodată și carotenul din alimente, în special din morcovi. De aici culoarea galbenă a petelor.

Și, totuși, cunoștințele despre colesterol nu sunt complete în lumea cercetătorilor. Substanță enigmatică ce intră în compoziția țesuturilor vii, este indispensabilă vieții și activității celulelor și în același timp este incriminată de declanșarea unor boli atât de grave!

Dr. Aurel Rosin
Femei, nr. 7/1989

Cu mic, cu mare la cules de pe tarlale

(Urmare din pag. 1)

Ajunși în câmpul muncii foarte timpuriu, copiii răsfățați de la oraș, în special bucureștenii, descopereau diverse metode de distracție, chiar și în cele mai grele munci. „Cel mai dragut era în pauze, la cules de roșii, pentru că n-aveam apă. Trebuia să ne ducem la vreo doi kilometri să ne spălăm, dar ne-am spălat până la urmă cu roșii. Erau roșii de-ale galbene, mari. Pe urmă a urmat și o bătaie cu roșii, din care-am ieșit toți plini de suc dulce și lipicios din cap până-n picioare. Pentru asta mi-a scăzut atunci și nota la purtare pe trimestru. Am avut 9 pentru indisciplină în practică”, își mai amintește Elisabeta Mayer.

Nu toți aveau noroc de supraveghetori indulgenți, dar de cele mai multe ori se puteau bucura de producția măcar la fața locului. „După roșii am fost la cireșe. Acolo am mâncat așa de multe cireșe, că am avut probleme cu stomacul o săptămână. Ne duceau dimineața și ne întorceam acasă seara târziu, cu niște autobuze jgoase, oribile. Iar la plecare ne controlau prin buzunare, prin genți, să nu plecăm cu ceva de pe câmp. Dar mâncam acolo cât puteam. Treaba asta se întâmpla în timpul vacanței, chestie care m-a enervat îngrozitor. La roșii și la cireșe a fost distractiv. Cel mai rău a fost la cartofi. Plouase când am fost prima dată și să scoți cartofii din pământul ud era o «fericire». La fasole a fost cel mai cumplit. Stăteam aplecați toată ziua și ne mai bătea și soarele-n cap pe câmp. Teoretic, ar fi trebuit să participe la cules și profesorii, dar mai mult dădeau din gură”, mai spune contabila.

Programul de muncă agricolă obligatorie nu era la fel în toate zonele țării. Dacă bucureștenii mergeau să presteze în folosul

comunității în vacanțe, altora li se părea mai eficient să-i ducă pe elevi la câmp în timpul programului de școală sau duminica, vacanța rămânând liberă. „Ne-nghesuiau pe toți din școală în două autobuze cu burduf și ne duceau la cules de roșii, de sfeclă, de porumb și ce mai era pe-acolo, prin împrejurimi. O singură dată am fost la roșii, dar a fost cea mai distractivă ieșire la câmp, pentru că, bineînțeles, s-a lăsat la sfârșit cu o bătaie colectivă cu produsele culese. Cel mai des mergeam la porumb, aproape în fiecare săptămână. Aveam două ore de lucru manual, pe care nu le făceam pe timpul verii, pentru a rămâne timp de practică agricolă. Ne urcau repede în autobuze și prestam la câmp. Mergeam de obicei prin împrejurimi, dar ne mai duceau și la Pecinega, la Albești, pe unde aveau nevoie. Dacă lipsea vreunul, mergeau după el acasă cu autobuzul. Au venit după mine într-o zi și m-au luat din pat. N-aveam ce să fac, deci m-am dus la cules. Ca să putem lipsi, dacă ne îmbolnăveam, aveam nevoie de scutire medicală. Dar la fața locului ne orientam noi cumva. Ne mai trimitea câte un profesor la cules de zmeură și ne scutea de munca agricolă. Oricum, era distractiv”, povestește și Eduard Damian, din Mangalia.

Toate aceste distracții făceau mai frumoase zilele de practică ale elevilor și studenților în 1989 care nu erau permise în primele decenii de după instaurarea comunismului, când totul se desfășura cu o supraveghere atentă a mai-marilor partidului, ianabaterile se penalizau drastic. Ultimii ani ai regimului au adus însă o dulce relaxare și în aceste practici, iar munca patriotică devenise prilej de relaxare pentru mulți. De suferit aveau numai planurile la hectar...

Iulia BARBU
Diana CALOIANU

RADIOGRAFII CULINARE

Delicii cu brânză Homorod

În 1989, brânza Homorod putea concura cu orice produs similar din lume. Este o brânză cu mușcăi în pastă, asemeni Roquefort, Gorgonzola sau Stilton. Societatea de Homorod mai oferea pe piață lapte de consum, unt, brânzeturile, înghețată, dar pentru care (nu că ar fi o noutate) trebuia să stai la coadă ore în șir.

În cartea scrisă de G. Chintescu și M. Dimitriu, „Produse și preparate lactate obținute în gospodărie”, lucrare apărută la Editura Tehnică, există 13 rețete de preparate cu brânză Homorod. Unele sunt simple, altele mai complicate, dar toate merită încercate. Pentru tartinele cu brânză Homorod și nuci avem nevoie de 50 g brânză Homorod, 100 g unt, 25 g nuci. Se freacă bine brânza cu untul până se obține o pastă care se întinde într-un strat mai gros pe felii de pâine albă. Deasupra se presară nuca tăiată mărunt. Țelina cu brânză se obține din 100 g brânză Homorod, 100 g brânză de vacă, 200 g țelină. Se taie țelina în tăieți lungi (5-6 cm). Brânza Homorod se amestecă bine cu brânza de vacă și se pune peste țelină. Se păstrează la rece și se servește ca aperitiv. Sufleul se obține din 100 g făină, 100 g unt, 500 ml lapte, 5 ouă, 150 g brânză Homorod, sare, piper. Se prepară sosul alb, în care se adaugă întâi cubulețele de brânză și gălbenușurile, iar apoi se înglobează albusul bătut spumă. Compoziția se toarnă într-un vas termorezistent uns și se coace circa o oră. Găluștele se pregătesc din 200 g orez, 100 g cartofi, 200 g brânză Homorod, 50 g unt, 2 ouă, două linguri de pesmet, făină, sare, ulei pentru prăjit. Se fierb cartofii în apă cu sare și se pasează. Orezul se fierbe pe trei sferturi, se spală și se adaugă la cartofi, împreună cu untul, ouăle și pesmetul. Din compoziția obținută se modelează bile cu diametrul de 4-5 cm. În centrul lor se introduce apoi câte un cub de brânză și gaura se închide cu aceeași compoziție. Bilele se dau prin făină și se prăjesc în ulei pe toate părțile, până vor fi bine

rumenite. Se scot pe o foaie de hârtie ca să se scurgă.

Printre rețetele găsim și una de pizza cu brânză Homorod și șuncă: 400 g făină, 25 g drojdie de bere, 200 g brânză Homorod, 200 g șuncă, ulei. Se face o cocă care se lasă să crească. Apoi coca se modelează într-o tavă unsă cu ulei și se mai lasă la crescut un timp, după care se acoperă cu felii de șuncă și cubulețele de brânză. Se unge deasupra cu ulei și se coace. Frigănelele se prepară din 100 g brânză Homorod, 100 g brânză Olanda (Moeciui), 250 ml lapte, 25 g făină, un ou, 135 ml bere, pâine de secară. Din lapte și făină se prepară un sos alb, în care se adaugă 100 g brânză de Olanda rasă, berea și se încălzește amestecul ca să se îngroașe. După ce se răcește, se adaugă un gălbenuș. Se taie circa 12 felii de pâine de secară, care se pun într-un vas termorezistent. Pe pâine se așază cubulețele de brânză Homorod și deasupra se toarnă sosul alb. Se ține la cuptorul încins până ce pâinea începe să se rumenească. Iată și rețeta de musaca de cartofi cu brânză: un kg de cartofi, 200 g brânză, 100 g unt, sare, piper. Se fierb cartofii, apoi se zdrobesc. Se unge o formă cu unt, în care se pune jumătate din cantitatea de cartofi în strat uniform. Se așază deasupra brânza tăiată felii și apoi restul de cartofi. Pe suprafață se pun bucățele de unt și se coace musacaua în cuptor. Se servește caldă.

Încheiem cu rețeta unui preparat numit surpriza cu brânză, pentru care avem nevoie de 130 g brânză Homorod, 250 g smântână dulce, 100 g țelină și boia dulce. Brânza se trece prin sită și se freacă bine cu smântâna. Se adaugă apoi țelina rasă și boia după gust. Compoziția se modelează pe o farfurie într-o formă semisferică, se îmbracă într-o înghețată semicongelată și se introduce pentru scurt timp în congelator.

Carmen DRĂGAN

ECONOMISEȘTI ȘI CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** **10,9** LEI

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

UN VECIN DEZONORANT

Românii sunt frații noștri, din punctul de vedere al limbii pe care o vorbesc, și verii noștri, europeni fiind. Nu putem rămâne indiferenți când viața lor e transformată de Ceaușescu într-un coșmar.

Problema cu Ceaușescu e că acțiunile sale de stăpân absolut, absurd și utopic vor sfârși prin a-l exoneră de ororă pe care o implică. Faptul că presa îl numește, în mod obișnuit, „Danubiul al gândirii” sau „geniul din Carpați” stărnește mai degrabă râsul decât indignarea. Ne amintește, mai degrabă, de Căluțul din Bethune decât de Stalin. La fel, faptul că mută satul la oraș amintește mai degrabă de Alphonse Allais și mai puțin de Pol Pot. Apoi, pentru a-i irita pe ruși, de care el s-a delimitat, occidentalii l-au tratat cu o anumită complăzență, asta când nu au preferat să închidă ochii, ceea ce ne conferă o anumită responsabilitate în privința acestei interminabile tiranii. Nu sunt departe acele vremuri, când, din cauza unui așa-zis spirit de independență care îi caracteriza și pe unii, și pe ceilalți, Ceaușescu era privit ca un fel de De Gaulle al taberei sovietice. Mai mult, în 1980, Domnul Valery Giscard d'Estaing îl primea, cu solemnitate, la Paris.

După nouă ani, presa din Hexagon îi reproșa fostului președinte Valery Giscard d'Estaing că în 1980 îi primise cu cele mai mari onoruri pe Nicolae și Elena Ceaușescu FOTO: Arhivele Naționale

„Finie la comedie”. Opera de Carpați a luat sfârșit. Ceaușescu și soția sa, Elena, care e o copie proastă după Madame Marcos, curtea sa, banda sa de profitori și de privilegiati, Gestapo-ul său local (Securitatea), toate acestea sfârșesc prin a compune una dintre cele mai îngrozitoare dictaturii din lumea comunistă, unul dintre regimurile cele mai exasperante de pe planetă.

Sunt mulți ani deja de când Conducătorul român își rumegă grandiosul proiect, „sistemizarea satelor” urmărește să șteargă de pe hartă între 5.000 și 7.000 de sate

din cele 13.000, câte sunt în țară. Motivul oficial: să se câștige teren pentru agricultură. Cum ne putem imagina, suprafața câștigată e neglijabilă. Ca să nu mai punem la socoteală muncile faraonice care vor fi necesare pentru a transforma o structură rurală în teren arabil.

Adevăratele obiective sunt altele. Este vorba, mai întâi, despre eradicarea completă a minorității maghiare – în jur de 3 milioane de persoane – care rezistă, de bine, de rău, în Transilvania. Minoritatea germană din aceeași regiune a fost

deja redusă, de la 1 milion la 250.000 de persoane, și asta printr-un proces de românizare forțată. E rândul maghiarilor acum. Toate țegimurile totalitare cunosc bine avantajele deportării și ale mutării populației; scopul lor e de a le submina voința și de a le distruge identitatea. Astăzi, măturile sunt oficiale: „sistemizarea satelor” a început. Conform planului, ea se va finaliza înainte de începutul secolului următor.

Ea trebuie să fie aplicată, progresiv, în întreaga țară. Să ne imaginăm

o clipă ce poate reprezenta, pentru populația satelor, desprinderea brutală de locul natal, de casele tradiționale, de grădini, de biserici și de cimitire pentru a trăi în „orasele agricole” care seamănă cu niște orașe de tranzit, adesea fără canalizare, cu grupuri igienice colective, cu spații publice neamenajate. Este o moarte lentă, în același timp materială și spirituală.

Pentru că România a devenit un gulag imens, extins la scara unei națiuni, Pierre Blanchet, care, de-a lungul timpului, a străbătut lumea,

declara: România a devenit pușcări și coșmarul planetei. Astăzi, românii trăiesc în frig; temperatura în apartamente este, adesea, sub 10 grade Celsius. Despre cel care răcesc se spune că s-ar fi nimerit să se afle pe stradă în timp ce ferestrele apartamentului lor ar fi fost deschise. România trăiește fără curent electric o mare parte din zi și din noapte. Magazinele sunt goale, produsele de bază sunt raționalizate, iar aspirina e un produs greu de procurat.

Pentru a pune capăt, Ceaușescu și gașca sa sunt pe cale să eviscereze Bucureștiul, care a fost unul dintre cele mai frumoase orașe ale Europei: mai mult de zece biserici vechi au fost distruse, iar centrul istoric a fost parțial demolat pentru a construi pentru dictator un palat musulman alături de care Opera de la Bastille pare Castelul Chambord.

La 15 noiembrie 1987, muncitorii din Brașov s-au revoltat și au distrus sediul Partidului pentru a protesta în legătură cu sistemul de salarizare care uneori le reduce lefurile la un sfert.

Nu putem rămâne indiferenți. Românii sunt frații noștri prin limbă și ne sunt veri ca locuitori ai Europei. Să nu contăm prea mult pe inițiativa guvernelor. Lui Michel Rocard, care a avut curajul să denunțe în fața Comisiei pentru Drepturile Omului a ONU (la 6 februarie 1989), situația în care trăiește acest nefericit popor român, „câte formule ipocrite, câte tăceri diplomatice nu i s-au servit! Trebuie să i se facă viața imposibilă, pe plan internațional, tiranului din Carpați; trebuie ca blamul public să se facă auzit, fără a se mai pierde timpul cu așeze oficiale.

Jacques Julliard
Le Nouvel Observateur
Traducere din limba franceză de
Elizo DUMITRESCU

anunțuri

ÎNCHIRIERI
Student Politehnică caut garsonieră (ne) semimobilată, cu telefon, zona Gara de Nord, 1 Mai, Titulescu, Buzzești, Ilie Pintilie, Calea Plevnei.
Studentă medicină caut garsonieră pe linie de metrou.
Medic caut garsonieră (apartament) mobilată, telefon, de preferat Drumul Taberei.

Inchiriez apartament două camere mobilat, Bercei. Ofer apartament trei camere decomandate, nemobilate, chiria anticipat.

DIVERSE
Promoția 1979 a Facultății de medicină generală București organizată de Asociația medicilor absolvenți din România, în 7 octombrie 1989, ora 10:00.
Absolvenții Școlii Tehnice de Geologie București, promoția 1964, să vină cu relații pentru întâlnirea de 23 de ani.
Citația nr. 1222/1989. Numitul Rus

vremea

În țară, vremea a fost în general instabilă în nord-vest, nord și centru țării, cu cer variabil, favorabil averselor. În jumătatea de nord a țării, pe arii relativ extinse, au căzut ploii însoțite de descărcări electrice. În restul teritoriului, ploile s-au semnalat pe arii mai restrânse. Vântul a suflat slab până la moderat, iar cea maximă a fost de 32 de grade.

Vasile, cu domiciliul necunoscut, este chemat la Judecătoria Sectorului 2 București în ziua de 14 august 1989, ora 8:30, în proces de divorț cu Rus Daniela. În caz de neapareare se judecă în lipsă.
Muzeul Ceasului din Ploiești achiziționează cutii muzicale vechi, indeosebi flașnete.
Intellectual pensionar, nefumător, doresc pensiuie completă condiții deosebite, tratament familial, posed garaj.

PIERDERI
Pierdut în ziua de 28 iulie, zona H. Botev – Colțea – Rosetti, pisică păr lung angorat gri-roz și alb, lanț mic la gât. Aducătorului recompensă.
Pierdut câine Ciobănesc talie mijlocie, alb-gri, zona Brâncuței – Piața Aviatorilor.
Pierdut act concesiune nr. 3049/1976, fig. 3, loc 26, pe numele Schatz V. Fănică la Cimitirul Sf. Vineri – București. Îl declar nul.

tv 31 iulie 1989

19:00 Telegazeta. În întâmpinarea marii noastre sărbători naționale
19:25 Citorii ale Epocii de Aur. Cetăți industriale. Reportaj. Redactor Vartan Arachelian
19:45 Știința pentru toți. Redactor Dana Popescu
20:10 Industria – program prioritar. În sprijinul sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara consiliului național al oamenilor muncii
20:30 Teaur folcloric. Vechi melodii cu Mariana Drăghicescu, Eita Botoca și Luca Novac. Redactor Ma-

rioara Murărescu
20:55 Localitățile țării în anul 45 al Revoluției. Orizonturi noi, aspirații împlinite. Reportaj
21:15 Confruntări de idei din lumea contemporană. Făurirea socialismului – cerință istorică, logică, obiectivă a dezvoltării sociale. Redactor Lucia Dumitrescu-Codreanu
21:30 Ce-ți doresc eu tie, dulce Românie. Versuri patriotice, revoluționare. Redactor Mihaela Macovei. Regia artistică Cristian Munteanu
21:50 Telegazeta
22:00 Închiderea programului

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Amenințarea militară românească la adresa țării vecine, Ungaria

Poate ca o reacție la eșecul discuțiilor dintre Ungaria și România de la 8 iulie, din București, ministrul de Externe maghiar, Gyula Horn, s-a alăturat corului de voci care a lansat perspectiva unei posibile amenințări militare, ba chiar nucleare, a României la adresa Ungariei. Cei doi aliați în cadrul Pactului de la Varșovia sunt blocați într-o dispută plină de fier pe tema modului în care Guvernul român tratează minoritatea maghiară; mai mult, românii acuză că Ungaria are pretenții irendentiste asupra teritoriului românesc. Mult mai important, poate, este faptul că partea română a început de curând să echivaleze „revizionismul” teritorial maghiar cu „revizionismul” ideologic, în încercarea sa de a câștiga sprijinul populației pentru regimul antireformă al lui Ceaușescu.

La o conferință de presă de la Budapesta de la 10 iulie, Horn a citat trei aspecte ale presupusei amenințări militare din partea României. El a pretins că oficialii români de rang înalt au anunțat că România este capabilă să realizeze arme nucleare; el a spus că România va produce în curând rachete cu rază medie de acțiune și că s-au formulat amenințări la adresa securității teritoriale a Ungariei. Agenția maghiară de știri care a relatat despre această conferință l-a citat pe Horn, care a spus că Ungaria nu dorește să „dramatizeze” aceste declarații românești, dar nici nu dorește să le lase să treacă fără vreun comentariu „în situația în care relațiile dintre cele două țări sunt încordate”.

Arme nucleare românești?

Nu este pentru prima dată când un oficial maghiar și-a exprimat în public îngrijorarea față de capacitatea vecinului său de a produce arme nucleare. În noiembrie 1988, secretarul Adunării Naționale a Ungariei și fostul secretar general al Comitetului Central, Mátyás Szüros, a afirmat că liderul român Nicolae Ceaușescu s-a lăudat în timpul unei întâlniri cu Károly Grosz, la Arad, în august 1988, cu capacitatea țării sale de a „produce și confecționa orice”, chiar și dispozitive nucleare. În aprilie 1989, Ceaușescu a comunicat CC al PCR că România are „capacitate tehnologică” de a produce arme nucleare, dar a ales să nu meargă mai departe pe această cale, pentru că „noi ne opunem cu fermitate armelor nucleare”. Totuși, Ceaușescu a sugerat că orice stat are dreptul să dispună de o dotare militară proprie, iar această filozofie asociată cu marea sa slăbiciune de a fi lăudat pentru bravurile tehnologice ale României par să fi fost de ajuns pentru a alarma Budapesta. În timp ce observatorii vestici nu contrazic afirmațiile lui Ceaușescu despre tehnologia românească, remarcă, în schimb, faptul că pentru a fabrica bomba atomică este nevoie de ceva mai mult decât de oameni de știință bine puși la punct. Nimeni – poate cu excepția Ungariei – nu crede serios că România dispune de un stimul politic, militar sau economic pentru a se alătura clubului statelor ce dispun de arme nucleare.

Rachetă românească?

Preocuparea lui Horn privind amenințarea cu racheta reiese dintr-un articol din ediția de la 8 mai 1989 a Der Spiegel, când revista vest-germană a pretins că o instalație destinată producerii de rachete cu rază medie de acțiune este pe cale de a se construi în România, potrivit planurilor furnizate de o companie vest-germană. Nici un guvern și nici o agenție privată nu au confirmat această presupozitie, iar presa maghiară a reacționat cu scepticism. Horn a mai spus că un oficial român de rang înalt a anunțat că România va face în curând rachete cu rază medie de acțiune. Nici o astfel de declarație publică nu este cunoscută, dar este posibil ca maghiarilor să le fi fost spus acest lucru în cadrul întâlnirii lor cu oficialii români în timpul intrării membrilor Pactului de la Varșovia, la începutul lui iulie, la București. Au existat anumite speculații potrivit cărora Ceaușescu ar putea fi interesat de dezvoltarea rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune, dar nu pentru uz românesc. Comerțul cu arme, mai ales către Lumea a Treia, a reprezentat o importantă resursă financiară pentru greu încercata Românie. Acest tip de rachete s-ar vinde foarte bine.

Chiar dacă o poveste cum este cea relatată de Der Spiegel ar fi adevărată, iar România a intenționat să folosească astfel de arme împotriva vecinului său, amenințarea la adresa Ungariei ar trebui să fie veche de mai mulți ani. Ceea ce Horn nu a menționat este faptul că România deține astăzi, deja, aproximativ 20 de rachete de construcție sovietică Scud-B. Cu o rază de 300 de kilometri, aceste rachete pot ajunge oriunde în Ungaria, cu excepția unei fâșii înguste de la granița ei vestică. Dar în timp ce Uniunea Sovietică are ogive nucleare pentru aceste rachete, România nu deține așa ceva. România ar putea să se mulțumească cu o încărcătură puternic explozivă sau ar putea, asemenea sovieticilor, să le încarce cu gaz toxic. Ungaria, la rândul ei, deține rachete Scud-B, dar mai puțin decât România, așa că această teoretică amenințare cu rachetele este una reciprocă.

Douglas Clarke
Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Shafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

DIN PRESA EXILULUI

Interviu al Majestății Sale Regelui Mihai la Televiziunea Maghiară

În seara zilei de 31 iulie, televiziunea maghiară a difuzat în foarte cunoscuta și apreciată emisiune „Panorama” un interviu de 20 de minute luat M.S. Regelui Mihai. Din informațiile pe care le deținem, interviul integral, de mai mult de o oră, va fi difuzat la o dată ulterioară.

Evenimentul a creat o nouă tensiune între București și Budapesta. După cum transmit agențiile de presă, România și-a rechemat ambasadorul la Budapesta. Un purtător de cuvânt al autorităților instalează la București a calificat cuvintele Regelui României drept „antiromânești, antisocialiste și fasciste”. (Este, după cum vedem, limbajul folosit de regimul Ceaușescu pentru a califica toate manifestările ce i se par ostile.)

Emisiunea, care fusese anunțată cu câteva zile mai înainte, a putut fi, desigur, recepționată în România de mai multe milioane de cetățeni. Autoritățile de la București au încercat în grealabil, pe căi diplomatice, ca să împiedice difuzarea interviului, dar fără succes. Ministrul de Externe ungar a considerat ca inacceptabilă cererea românească, afirmând că, în actualele condiții din Ungaria, difuzarea unei astfel de emisiuni este de competența strictă a televiziunii, și nu a Guvernului.

În cele ce urmează vom publica un rezumat al declarațiilor Suveranului, după emisiunea realizată de colaboratorul B.B.C. la Budapesta, Gyula Keszthelyi. În prima parte a interviului – care i s-a luat în limba engleză, fiind apoi „dublat” pentru transmitere în maghiară –, Regele Mihai a vorbit despre tinerețea sa, despre clasa socială în care și-a făcut studiile liceale, despre colegii lui. Apoi a fost întrebat asupra momentului 23 august 1944 și a arestării marelșalului Antonescu, precum și a înălțării sale de la tron. M. Sa a explicat în detaliu cum a fost forțat să abdice de Gheorghiu-Dej și Petru Groza, care nu i-au permis să ceară poporului, printr-un plebiscit, să hotărască soarta țării.

Apoi, M.S. Regele Mihai și-a expus părerea despre situația actuală din România, afirmând că ideea unei „națiuni omogene”, așa cum este ale lansată în România de astăzi, este o absurditate, pentru că fiecare țară presupune regiuni cu tradiții și culturi diferite. Asimilarea poate să fie realizată cu forța, dar aceasta nu este o metodă acceptabilă. Programul de așa-zisă „sistemizare” este o crimă împotriva umanității, un program barbar ce se realizează pentru obținerea unui control strict asupra populației. Oamenii nu pot fi vânduți, a continuat M.S. Regele, ca niște animale, pe bani, pe valută, cum sunt vânduți evreii și germanii.

La sfârșitul interviului, M.S. Regele Mihai a vorbit în limba română, spunând: „Eu am fost întotdeauna un rege constituțional, respectând drepturile omului, restabilind Constituția din 1923. Astăzi în România este o „monarhie absolută”, în care fiecare persoană este proprietatea statului; România are o „dinastie”, care însă nu domnește succesiv, un membru după altul, ci toți laolaltă, scăduindu bogata noastră țară”.

Ziarele pariziene Le Monde și Liberation de la 5 august s-au făcut ecoul interviului acordat de M.S. Regele Mihai. Le Monde subliniază deteriorarea relațiilor dintre România și Ungaria, vorbesc despre politica regimului Ceaușescu de asimilare forțată a minorității, precum și despre zecile de mii de refugiați, cetățeni români, în Ungaria. Toate aceste fapte, scrie marea cotidiană francez, au contribuit la izolarea diplomatică crescândă a României.

Dinu Zamfirescu
Dialog – iulie-august 1989

Reacții românești la interviul Regelui Mihai

În zilele de 17, 18, 19 și 20 iulie, la reședința lor de la Versailles, M.S. Regele Mihai, Regina Ana și Prințesa Margareta au acordat un lung interviu Televiziunii maghiare. O primă parte a fost difuzată la 31 iulie, la ora 21:00, programul putând fi captat, cu antene meșterite, și în vestul României.

Bucureștii l-a făcut toate presiunile și demersurile ca să împiedice difuzarea interviului, cu atât mai mult cu cât M.S. Regele Mihai își dăduse acordul privind Declarația de la 16 iunie.

La 5 august, agențiile de presă străine anunțau că RSR-ul și-a rechemat pentru consultări ambasadorul de la Budapesta, calificând opiniile democratice ale Regelui drept „antisocialiste și fasciste”!

În ultima vreme, pe adresa Regelui soses din ce în ce mai multe scrisori de amenințare în termeni de o agresivă vulgaritate, tipice limbajului primitiv al zbirilor Securității.

Lupta, nr. 127/1989
Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

Șotron pe bulgărește

Stabilit nu demult în Occident, poetul român Dinu Flămând (vezi Minimum, nr. 27) a făcut o amplă declarație presei – cu o valoare de document – din care extragem câteva fragmente. „Este (rămânerea poetului în străinătate, n. red.) o decizie tristă, un act ce semnifică înainte de orice faptul că încă un român își părăsește țara, într-un moment grav când țara însăși pare să-și fi părăsit fiul, înăuntrul sau în afara ei.” Varianta ideală, în concepția acestei propagande (a oficialităților române, n. red.), ar fi o Românie izolată etans de restul lumii, „orgolios de singură”, cum decretase odinioară Salazar pentru Portugalia. Numai că timpurile s-au mai schimbat, Europa va deveni efectiv o comunitate, ceea ce Gorbaciov a fost nevoit să vadă... România nu va putea fi scoasă din Europa și aruncată undeva în spațiul extraterestru precum avea suspendată «țara a cuclilor din nori» imaginată în Antichitatele de ironicul Aristofan... Cum criza economică actuală își dictează consecințele în toate domeniile, și propaganda a fost nevoită să se autoamputeze. Drasticele reduceri de emisie radio și televiziune îi îndeamnă pe români să privească la bulgari, la ruși, sărbi sau unguri (în paranteză fie spus, copiii din București joacă azi șotron aruncându-și replici pe bulgărește).
Decese
Paul Jelescu, compozitor de muzică simfonică, profesor la Conservatorul de muzică din București; Marin Nițescu, critic literar; Adrian Petringenaru, regizor, Ș. Iamandi, actor.
Colonel
Colonelul procuror militar Vasile V. Fluțan a trecut ilegal frontiera în Ungaria împreună cu soția. El locuia la Oradea și depindea de Procuratura militară din București. Ziarul maghiar Reform a publicat povestea procurorului și apelul lui către opinia publică internațională despre situația extrem de gravă din România. Apelul lui se adresează deopotrivă și grănicerilor, reamintindu-le responsabilitățile lor morale.

Minimum, iulie 1989

În săli și pe terenuri

ORIZONTAL: 1) Sport în șapte – Mișcare. 2) Conducerea jocului – Centru la polo! 3) Minge... afară! – Un om – În spatele porții. 4) Sportiv reprezentativ. 5) De aur – Retur la capete! – Drăgan la jumătate! 6) Trăgător nordic – Jucător de fotbal ciujan. 7) Pedepsă – Execuție la sol, la lupte – Televiziunea. 8) Cap la Piturcă! – Tură scurtă – Joc egal – Teren. 9) Înaintași – Partidă aspră. 10) Rene în afara terenului! – Arătat. 11) Orașul UTA-ei – Situat în frunte! – Ridicator de greutate. 12) Teren cu nuci – Al doilea serviciu. 13) Răz colectiv – Afară.
VERTICAL: 1) Internațional stelist – Conduc echipa în teren. 2) Teren – Echipa... galeriei. 3) Nicolae Bărbulescu – Turnuri – Apărătoare. 4) Rezultate din scor – Început de dereglare! 5) Băt... și gol! – Știri alinate – Roțile din spate! 6) Stadionul din Suceava – Om din lot. 7) Fotbalist din Moreni – Lăsată în urmă. 8) Corpuri – Încete! 9) Fost boxer al Olimpiadei – Puse în joc. 10) Joc sportiv – Partea a doua la fond! – Piese de șah. 11) Țara lălelelor – Trasă la poartă, 12) Atlet la înălțime – Dur. 13) Haină veche – Halterofil român – Teșit... la capete!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

DICTIONAR: DRA, TEE

Revista Sport

amintiri

LOZUL VACANȚEI
(emisime specială limitată)

De vinzare, la toate agențiile și vinzătorii volanți din rețeaua Loto - Pronosport • Insemnate surprize cu prilejul sezonului estival • Singura cheie a reușitei: participarea conștientă!

TELEVIZOARE COLOR
AUTOTURISME „DACIA 1300”
și numeroase câștiguri în bani

La munte și la mare, televizoare doar cu lozul vacanței